

בס"ד. ערב חג הסוכות ה'תשפ"ה

לכב' ק"ק אנ"ש שי' שע"י האיחוד האירופאי – בריסל
 ו- virtualcommunity@sichos.online

תזכורת לימים האחרונים דחג הסוכות, זמן שמחתינו, ה'תשפ"ה
[אסור לפרסמו בשום אופן שהוא על איזה אתר אינטרנט או בקבוצות ווצאפ וכו' בלי רשות מהעורך]

הנסיון הראה, שכדאי שהבעה"ב והבעה"ב' סטע יקראו ביחד, כל יום השייך לו, בכדי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבא לגרום לשמחת החג. גם חשוב לציין שב"ה לאחרונה יוצאים לאור כל מיני מדריכים וכו' מרבני חב"ד וכו' בכ"מ, (וכמה מהם נעתקו באתר שלנו), ולכן כל הבא לקמן הוא רק באופן של "תזכורת", ולא נכנסנו כלל לפרטי דינים וכו'. כל הפרטים יש לעיין שם ובמקור הדברים (השו"ע עד לספר המנהגים וכו').

ויה"ר שבשנה זו נחגוג שמחת תורה בבית המקדש השלישי!
 לוי יצחק גרליק

Rabbigarelik@sichos.online

לתלות על המקרר וכיו"ב.

* * *

לוודא ססידרו (וקנו) את כל הענינים דלקמן:

1. **ערבות להושענות** – לוודא שלכל בני הבית¹ (אפילו קטנים) יש להם ערבות עבור "הושענות" ליום הושענא רבה.
2. **קרעפכין**² – להכין קרעפכין (קרעפלאך) עבור הסעודה של הושענא רבה.
3. **דבש** – להכין דבש עבור הסעודה של הושענא רבה.
4. **יין** – עבור הכוס ששותים ביום הושענא רבה (עבור שמחת החג כמו בכל ימי חול המועד) ועבור שני ימי החג ויום השבת קודש.
5. **נר-ארוך הדולק לכה"פ 24-48 שעה**: – לאלה שאין להם גז עם אש דולקת במשך שני ימי החג, צריכים לקנות ב' נרות-ארוכים שידלקו לכל הפחות 48 שעה, (או נר א' שדולק לכמה ימים) עבור הדלקת הנרות של הלילה השני וערב שבת קודש וכו'. ולמי שיש להם גז דולקת וגם משרתת בבית, גם כדאי שידליקו הנרות-ארוכים, כי הרבה פעמים קורה שהמשרתת מכבה את הגז...³
6. **Carbon monoxide detector**: מי שיש להם גז דולק, לוודא שהאורור בבית הוא כדבעי ושייש להם carbon monoxide detector מתוקן ומעודכן וכו'.
7. **נרות ונרונים**: לקנות מספיק נרות לשני הימים של החג ויום השבת קודש שלאחריהם. לאלה שמשתמשים ב'נרונים' עבור הדלקת הנרות (שמוכרח לנקות אותם לפני השימוש), להכין מספיק נרונים **נקיים** עבור **גז** הלילות (כי ישנה שאלה בנוגע להסרת הפחית וכו'). ומובן שיכולים להכין גם Tea Lights וכיו"ב.
8. **"דגלים" או "ספר תורה"** של הילדים, עבור הקפות.
9. **נר עבור "יזכור"**: אין מנהגנו להדליק נר ל"יזכור"⁴.

ליל הושענא רבה בלילה

האושפיזין של הושענא רבה: דוד המלך ואדמו"ר הרש"ב (הצד השווה שביניהם - ספירת המלכות: דוד המלך, ואדמו"ר הרש"ב נולד בשנת **כתר"א**).

* **שמחת בית השואבה**: למרות הזמן הקצר – משתתפים בשמחת בית השואבה באופן של "מועט המחזיק את המרובה"⁵.
 * **ספר דברים**⁶: לפני חצות הלילה (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת), אומרים כל ספר דברים-משנה תורה [הטעם מבואר בארוכה בכתבי האריז"ל כפע"ח שער הלולב פ"ה], ואפשר לאומרו בבית ביחידות⁷. לזכור שבדרך כלל זה לוקח בין שעה וחצי לשעתיים וחצי.

¹ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שלו.

² בספר המנהגים ע' 58 מובא ענין אכילת הקרעפכין רק בנוגע לערב יום כיפור ובהערה מביא שלכאו' הטעם השייך לערב יום כיפור אינו שייך להושענא רבה. וראה מ"ש ב"התקשרות" גליון רכ. אבל ראה בהתועדויות תנש"א חלק א' ע' 213 הערה 11. ועפ"ז כתבתי בפנים המנהג.

³ אם ככה הגז, מותר לבקש מגוי להצית אש להדליק ממנו, שבות דשבות לצורך כו'. וכל שכן כשהגוי' ככתה נגד רצון בעלת הבית, שאז מותר להרעים עלי' שתתקן מה שקלקלה. ספר יום טוב כהלכתו פי"א ס"ד וש"נ. הערת ידידי הרה"ת ר' לוי"צ ראסקין שליט"א דיין ומו"צ בלונדון.

⁴ ראה אוצר מנהגי חב"ד אלול תשרי ע' רכד.

⁵ התועדויות תשמ"ג ח"א ע' 248 ועוד.

⁶ התועדויות תשמ"ג ח"א ע' 248 ועוד.

⁷ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' של שאדמו"ר הרש"ב הי' נכנס לסוכה ואומר בפני עצמו המשנה תורה.

תהילים, התפוחים וכו':

1. אחר חצות הלילה⁸, [ב770 בשעה 1 אחר חצות] הולכים לבית הכנסת לומר כל התהילים, ובחגירת אבנט. ואין מאריכין באמירתו⁹.
2. לאחר כל ספר מהתהילים אומרים ה"הי רצון" של יום טוב, ה"הי רצון" של הושענא רבה, וה"הי רצון" שלאחר צאת הלבנה¹⁰ [וקדיש]. (ראה בהערה אודות הזוהר)¹¹.
3. מקבלים תפוחים מתוקים מהגבאי וכו'¹² (ואוכלם או בסוכת הבית או בסוכת בית הכנסת **טבול בדבש**).
4. בליובאוויטש היו נעורים כל הלילה¹³.

יום הושענא רבה – יום רביעי

* **נטילת לולב** - מברכים על נטילת לולב (ולא שהחינו – חוץ ממי שמברך עכשיו על הלולב בפעם הראשונה) על הד' מינים בבוקר כמו שעשו בכל הימים שלפני זה.

תפלת שהרית הושענא רבה

* סוף זמן קריאת שמע: (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).

* לזכור לקחת לבית הכנסת הטלית, הד' מינים וה"הושענות".

* להבהיר בבית שהתפילה מתארכת לערך חצי שעה יותר משאר ימי חול-המועד מפני ה"הושענות".

כל הפרטים השייכים לתפילה הם במסמך בנפרד.

להלן צוינו רק כמה דברים:

1. **לפני הלל** מסירים את שתי הכריכות העליונות (המכוסות) שסביב הלולב ואין נשארות אלא ג' הכריכות המאגדות את הלולב ההדסים והערבות יחד¹⁴.
2. [לאמירת הושענות מוציאים כל הספרי תורה שבהיכל (שנשאר פתוח כל משך הושענות¹⁵), כן הוא מנהג ליובאוויטש¹⁶].
3. אחרי הלל ואמירת הושענות [ולאחר שהש"ץ אומר קדיש תתקבל] חובטים את הושענות בקרקע חמשה פעמים.
4. אלה שמתפללים/ות בבית יכולים לחבוט את הושענות בבית. [כמובן שההורים יעזרו לילדים הקטנים].
5. **להצניע הד' מינים**: לאחר שגמרו עם הד' מינים, יש כאלה שמשאירים אותם בבית הכנסת, יש כאלה שמביאים אותם הביתה [ע"מ לשים הערבות בשריפת החמץ, בתנור של המצות וכו'¹⁷]. איך שיהי' - צריכים להצניע אותם לפני כניסת החג של שמיני עצרת בכדי שלא להכנס לשאלות של "מוקצה" ביום טוב וביום השבת קודש וכו'.

* נשיאי חב"ד נהגו "געבן שמייץ" בכדי הושענות. למבוגרים מכני י"ח שנה היו נותנים שלש הצלפות קלות "שמיצלעך" בכתף, ואומרים אגב כך: "גבורות ממותקות". לצעירים מגיל י"ח היו נותנים "שמייץ" יתירה על מנין שנותיהם¹⁸.

במשך היום הושענא רבה

1. **תפוח בדבש** – אם עדיין לא אכלו – לאכול בסוכה מהתפוחים (בדבש) שהאבא הביא מהביהכ"נ.
2. **צדקה (1)**: מוסיפים בצדקה¹⁹ ובפרט לעניים עבור צרכי החג.
3. **צדקה (2)**: להכין את הצדקה שנותנים לפני הדלקת הנרות עבור **שלשה** ימים: ב' הימים של יו"ט ויום השבת קודש²⁰.
4. **מבצע לולב**: הולכים למבצע לולב בפעם האחרונה לשנה זו.
5. **דגלים וספרי תורה**: להכין את ה"דגלים" או "ספר תורה" של הילדים, עבור הקפות.
6. **שעון שבת**: לסדר ה"שעון-שבת" עבור שלשה ימים: ב' ימי החג ויום השבת קודש.
7. **טבילה**: הולכים למקוה לכבוד החג.

בסעודת היום הושענא רבה

- * **[לפני חצות**: הסעודה עורכים לפני חצות. מי שלא הספיק יאכלנה עכ"פ לפני השעה העשירית²¹].
- * **המוציא בדבש**: טובלים פרוסת "המוציא" בדבש²² (הפעם האחרונה בחודש תשרי זה) אבל על השולחן מונח גם מלח.
- * **קרעפכין**: אוכלים קרעפכין/קרעפלאך²³ (במרק).
- * **יין**: שותים רביעית (כוס) יין (כמו בכל יום דחול המועד).

⁸ ספר המנהגים ע' 20.

⁹ ספר המנהגים ע' 68.

¹⁰ ספר המנהגים ע' 68. בספר המנהגים כתוב שאין אומרים יהי רצון של יום טוב, אבל שמעתי מהרב חשד"ב שי' ליפסקער שהי' הש"ץ ב-770 לתהילים בהושע"ר, שאצל הרבי כן אמרו, וכן מוכח גם מכמה שיחות, לדוגמא: התועדויות תשמ"ח ע' 282. שם ע' 292. תשמ"ט ע' 189. ועוד.

¹¹ ומכמה שיחות (ראה לדוגמא התועדויות תשמ"ח ע' 291) משמע שיש לומר הקטעים **מהזוהר** שנדפסו בתיקון ליל הושענא רבה.

¹² ראה התועדויות תשמ"ה ע' 346. תשמ"ו ע' 326. תשמ"ט ע' 161 ועוד.

¹³ היום יום שביעי של פסח.

¹⁴ ספר המנהגים ע' 68.

¹⁵ לוח כולל חב"ד.

¹⁶ ספר המנהגים ע' 68.

¹⁷ ראה שו"ע אדה"ז סתמ"ה סי"ב. וראה התקשרות גליון תפב.

¹⁸ ספר השיחות תש"ה ע' 52.

¹⁹ ראה התועדויות תשמ"מ ע' 294.

²⁰ לקו"ש חלק כה ע' 315.

²¹ מפני כבוד השבת ויו"ט. שו"ע אדה"ז סימן רמ"ט סיף ט וסימן רצ"א סיף ד. ואכ"מ.

²² ספר המנהגים ע' 67.

²³ ראה לעיל הערה 2.

* **עירוב תבשילין:** היות ובקביעות שנה זו, יום השבת הוא צמוד לימי החג, צריכים לעשות **עירוב תבשילין**.

לזכור לעשות עירוב תבשילין!!!!

דהיינו:

- א. לוקחים פת/חלה (שיש בו לכה"פ שיעור של) כביצה²⁴ (מעדיפים בככר שלם בכדי שיוכלו לבצוע עלי' בתור לחם משנה בשבת) **ודבר מבושל** חשוב כמו חתיכת **דג** או **בשר מבושל**²⁵ (ואם אין לו, יכול לקחת **ביצה מבושלת**²⁶) שיש בו **כזית**²⁷,
- ב. נותנים לאחד שאחרי בר מצוה, (לכתחילה עדיף שלא מבני הבית²⁸), **שיזכה** בהעירוב, ואומר את הנוסח הכתוב בסידור (אני מזכה וכו'), ומי שזוכה נוטל העירוב בידו ומגביהו טפה, והמזכה נוטלו חזרה (ומחזיק בידו העירוב) ואומר הברכה והנוסח "בדין וכו"²⁹.
- ג. אם אין מישהו שיכולים לזכות על ידו, ובפרט אלה שנמצאים לבד בבתיהם (או אשה העושה העירוב (כי בעלה לא נמצא)) וכו"ב, אין צורך לזכות, (ולא אומרים "אני מזכה וכו'") ורק אומרים הברכה והנוסח הכתוב בסידור "בדין וכו'".
- ד. צריך להבין פירוש המילות, ולכן מי שלא מבין ארמית, צריך לומר את זה בלשון שהוא מבין³⁰.
- ה. **את העירוב מצניעים עד יום השבת שאז אוכלים אותו** (ראה להלן בסעודות שבת איך נוהגים).
- ו. **חשוב לזכור:** העירוב תבשילין הוא לא רק עבור הבישול מיו"ט לשבת אלא גם עבור **הדלקת נרות שבת קודש ביו"ט לפני כניסת השבת**. ולכן, אלה שלא אוכלים בביתם ולא מבשלים מיום טוב לשבת, ידליקו איפה שאוכלים. אבל אם רוצים להדליק נרות שבת בביתם, **מנר הדולק**, יעשו עירוב תבשילין עבור הדלקת הנרות של שבת ושלכה"פ ישימו (על הפלאטה וכו"ב) מים חמים לבשל בעש"ק עבור הש"ק. ואם אינם מבשלים כלום, ישאלו לרב מורה הוראה בנוגע להברכה³¹.
- ז. בכל מקרה של שאלה – נא לפנות לרב.

תפלת המנחה הושענא רבה

* תפלת המנחה היא של חול המועד, דהיינו: קרבנות, אשרי, שמונה עשרה (יעלה ויבא), ואומרים "לדוד ה' אורי" בפעם האחרונה בתוך סדר התפלה (בתשרי זה), עלינו (משניות וקדיש לאבלים).

ליל שמיני עצרת - לפני כניסת החג

- * **להצניע הד' מינים:** לוודא שהצניעו את הד' מינים (מפני החשש של מוקצה וכו').
- * **שעון שבת:** לבדוק את השעון שבת עבור ב' ימי יום טוב ויום השבת קודש.
- * **להדליק הנר הארוך:** לאלה שאין להם גז דולק – להדליק את הנר הארוך. ולא להשליך את הנר הארוך גם אם יש להם גז דולק.
- * **לכוון הגז:** אם ישנו צורך - להכין ולכוון את הגז עבור הבישול של שלשת הימים של החג. אם משתמשים בכיריים שיש לו מצית חשמלי, ומתכוונים להדליק את האש ביום טוב, צריכים לנתק הכיריים מהחשמל לפני החג.
- * **לבדוק הכיסים:** להזכיר לאבא לבדוק בכיסים של הסירטוק³², כי הרי לובשים אותו בחוה"מ³³ (או במשך היום בהושענא רבה), לוודא שאין שם מוקצה. **לזכור לעשות את זה גם אחרי שמחת תורה!!!**

הדלקת הנרות ליל שמיני עצרת

1. [אין מנהגינו להדליק נר של "יזכור" שייאמר למחרת³⁴].
2. זמן הדלקת הנרות הוא 18 (או 23) דקות לפני השקיעה כמו בכל ערב שבת קודש (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת). באם אפשרי - בסוכה. [אם איחרה – יכולה להדליק אחרי זה. עדיף שתדליק סמוך לקידוש **ורק מאש דולקת**].
3. **אלו שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. אם שכחו – צריכות להתקשר לרב אחרי החג ולברר מה לעשות בעתיד.**
4. נותנים לצדקה עבור **שלשה** ימים: ב' ימים של החג ויום השבת קודש³⁵.
5. מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של יום טוב 2. שהחיינו³⁶.
6. [איש המדליק לא יברך שהחיינו בהדלקה אלא בקידוש³⁷ ולכן יש הנוהגים להדליק לפני הקידוש להסמיך ברכת שהחיינו של קידוש להדלקה].

²⁴ לוח כולל חב"ד.

²⁵ סידור.

²⁶ סתקכ"ז סי"א.

²⁷ סתקכ"ז ס"ג.

²⁸ אבל אם הוא לא מבני הבית אפילו אם הוא סמוך על שולחנו מותר. אבל אם אין לו מישהו, יכול לזכות ע"י בנו ובתו הגדולים או אשתו- שו"ע אדה"ז סתקכ"ז סי"ז.

²⁹ סידור.

³⁰ סתקכ"ז ס"ה.

³¹ כידוע השקו"ט בזה, ואכ"מ.

³² ראה שו"ע אדה"ז סימן רנב סעיף כ.

³³ מג"א רסתק"ל.

³⁴ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' רכד.

³⁵ לקו"ש חלק כח ע' 315.

³⁶ סידור.

³⁷ לוח כולל חב"ד. וראה ספר המנהגים ע' 60.

* * *

כתוב בספר המנהגים³⁸: בשמיני עצרת ושמחת תורה, מנהגן של ישראל (אשר תורה הוא) לשמוח בשמחה זו יותר משמחת בית השואבה, ויותר משמחת יום טוב סתם.

אדמו"ר הריי"צ אמר: "צריכים לייקר את הארבעים ושמונה השעות של שמיני עצרת ושמחת תורה, בכל רגע אפשר לשאוב בדליים ובחביות בגשמיות וברוחניות – וזאת ע"י הריקודים"³⁹.

* * *

האושפיזין של שמיני עצרת: שלמה המלך ואדמו"ר הריי"צ (הצד השווה שביניהם: מדירת עראי לדירת קבע "בעלי בתים"; בירור העולם).

תפילת ערבית ליל שמיני עצרת

1. לזכור להביא לבית הכנסת הספרי תורה והדגלים של הילדים.
2. מתחילים מ"שיר המעלות".
3. תפלת העמידה של שלש רגלים.
4. אחר תפילת העמידה אומרים קדיש תתקבל, ומיד אחרי הקדיש תתקבל האבלים אומרים משניות וקדיש דרבנן⁴⁰.
5. **לפני** "עלינו לשבח" - עושים **הפסקה** ("עלינו לשבח" אומרים אחרי ההקפות, כדלהלן).
6. עורכים קידוש בסוכה (סדר הקידוש ראה להלן) והתועדות⁴¹.
7. ואח"כ עורכים **ה"הקפות" בשמחה רבה**.
8. אחרי גמר ההקפות אומרים "עלינו לשבח" וקדיש יתום⁴² (ואין אומרים עוה"פ המשניות לאבלים שאמרו לעיל סעיף 4).

סעודת הלילה ליל שמיני עצרת

1. אוכלים **בסוכה**⁴³.
2. [לעיל כתבנו שאיש המדליק נרות אינו מברך שהחיינו בהדלקת הנרות והוא מברך אותה בשעת הקידוש. ולכן אשה שעושה קידוש וכבר בירכה הברכה "שהחיינו" בשעת הדלקת הנרות, אינה מברכת עכשיו הברכה.]
3. סדר הקידוש: אתקינו של יו"ט, הגפן, אשר בחר בנו מכל עם, שהחיינו.
4. **אין** מברכים לישב בסוכה⁴⁴.
5. טובלים את החלה במלח (**ואין** טובלין את החלה בדבש)⁴⁵.

* בברכת המזון מוסיפים:

א. יעלה ויבוא. ב. הרחמן של יו"ט. **[אין אומרים הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת]**⁴⁶.

שכח "יעלה ויבוא":

- א. אם עדיין **לא התחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו שעוד לא אמר "ברוך") אומר: "ברוך ... אשר נתן ימים טובים...מקדש ישראל והזמנים" (ראה בסידור).
- ב. אבל אם כבר **התחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו גם אם רק אמר "ברוך") **תזר** לראש ברכת המזון⁴⁷.

יום שמיני עצרת – יום חמישי

* **סוף זמן קריאת שמע:** (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).

* לסדר שהילדים שיכולים ללכת לבית הכנסת – שילכו לברכת כהנים המתקיימת בסוף חזרת הש"ץ של תפלת מוסף.

תפלת יום ראשון של יום טוב שמיני עצרת

כל הפרטים של תפלה בצבור וביחיד הם במסמך בנפרד. כאן הובאו רק כמה דברים כלליים.

* תפלת העמידה היא של שלש רגלים. אחרי תפילת העמידה אומרים הלל שלם **[ואין אומרים הושענות]**. שיר של יום (אין אומרים לדוד ה' אורי). [קריאת התורה והפטרה].

³⁸ ספר המנהגים ע' 68.

³⁹ ספר המנהגים ע' 68.

⁴⁰ אהלי ליובאוויטש גליון ד ע' 139.

⁴¹ אוצר מנהגי חב"ד ע' נשא ואילך.

⁴² לוח כולל חב"ד.

⁴³ ספר המנהגים ע' 68.

⁴⁴ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שמו.

⁴⁵ ספר המנהגים ע' 68.

⁴⁶ אוצר מנהגי חב"ד ע' שסב.

⁴⁷ שו"ע אדה"ז סימן קפח סעיפים ה-ט. סידור.

יזכור בשמיני עצרת

1. אומרים "יזכור" לפני תפילת מוסף.
2. [אין מנהגינו להדליק נר ל"יזכור"⁴⁸].
3. אלה שלא יכולים/ות ללכת לבית הכנסת ל"יזכור" יכולים/ות לאומרו ביחידות בבית⁴⁹.
4. אבליים בתוך שנת האבלות אין יוצאים מבית הכנסת בשעה שהקהל אומרים יזכור, אבל אין הם אומרים יזכור⁵⁰.
5. אם זה בחודש ה'ג, אף על פי שזה לפני היארצייט, אומרים "יזכור"⁵¹.
6. אחרי אמירת "יזכור", כל הקהל (אפילו אלה שלא אמרו "יזכור") יכולים לומר "אב הרחמים"⁵². אשרי.

משיב הרוח ומוריד הגשם

* בתפלת מוסף מתחילים לומר: **משיב הרוח ומוריד הגשם** אחרי ההכרזה (של הגבאי או השמש).

1. תפילת מוסף של שלש רגלים.
 2. אם בטעות אמרו "מוריד הטל" אין צריך לחזור התפילה⁵³.
 3. אלה שמתפללים/ות בבית, ישערו מתי מתפללים מוסף בבית הכנסת ואז יתפללו מוסף ויאמרו משיב הרוח ומוריד הגשם⁵⁴.
 4. אם שמע הכרות משיב הרוח ומוריד הגשם, ועדיין לא התפלל שחרית, **אם אינו מתפלל שחרית במנין אחר** יאמר משיב הרוח ומוריד הגשם גם בשחרית⁵⁵.
- * **תפלת גשם:** בחזרת הש"ץ, הש"ץ אומר תפלת גשם.
- * **ברכת כהנים:** בסוף חזרת הש"ץ של מוסף – ברכת כהנים.

סעודת היום יום שמיני עצרת

- * סעודת היום אוכלים **בסוכה**⁵⁶.
- * קידוש היום: אתקינו, אלה מועדי גו', בורא פרי הגפן⁵⁷ ואין מברכים לישב בסוכה⁵⁸.
- * טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)⁵⁹.
- * בברכת המזון מוסיפים:
- א. יעלה ויבוא [אם שכח יעלה ויבא – ראה בסעודת הלילה דאתמול]. ב. הרחמן של יו"ט, ואין אומרים הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת⁶⁰.

במשך היום יום שמיני עצרת

- * **שנים מקרא וא' תרגום** – מעבירים הסדרה – שנים מקרא וא' תרגום - של פרשת וזאת הברכה⁶¹.
- * **הכנות לסעודת הלילה:** אסור להכין שום דבר מיום טוב ראשון ליום טוב שני, ואפילו לא לשבת של מחר בערב⁶², (אפילו אם הניחו עירוב תבשילין) וצריכים לחכות עד אחרי צאת הכוכבים⁶³. (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).
- * **תהלוכה:** מנהג חב"ד שהולכים ל"תהלוכה"⁶⁴.

תפלת המנחה יום שמיני עצרת

- * קרבנות, אשרי, ובא לציון, תפלת העמידה של שלש רגלים (לזכור לומר משיב הרוח ומוריד הגשם. שכח – אין צריך לחזור), [אין אומרים צדקתך], עלינו.
- * **צו געזעגענען זיך:** לפנות ערב נכנסים לסוכה (ואוכלים או שותים דבר מה) "צו געזעגענען זיך" [-להיפרד מהסוכה]⁶⁵. (אבל אין אומרים ה"יהי רצון" ואין נושקים את הסוכה⁶⁶ ואין מברכים ברכת לישב בסוכה וכו').

⁴⁸ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' רכד.
⁴⁹ גשר החיים פרק לב סימן ב סעיף ו (ע' שלז).
⁵⁰ ספר המנהגים ע' 59.
⁵¹ אוצר מנהגי חב"ד ע' רכב.
⁵² אוצר מנהגי חב"ד ע' רכג.
⁵³ לוח כולל חב"ד.
⁵⁴ שו"ע אדה"ז סקי"ד ס"א.
⁵⁵ ספר המנהגים ע' 68-69.
⁵⁶ ספר המנהגים ע' 68.
⁵⁷ לוח כולל חב"ד.
⁵⁸ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שמו.
⁵⁹ ספר המנהגים ע' 68.
⁶⁰ אוצר מנהגי חב"ד ע' שסב.
⁶¹ ספר המנהגים ע' 68.
⁶² שו"ע אדה"ז סתק"ז סכ"ג.
⁶³ שו"ע אדה"ז סתק"ג ס"ג.
⁶⁴ ראה לדוגמא אגרות קודש חט"ו ע' טו ועוד.
⁶⁵ ספר המנהגים ע' 69.
⁶⁶ ראה ספר המנהגים ע' 67 ע"ד נשיקה בכלל.

ליל שמחת תורה

* מותר להתחיל ההכנות לסעודה רק אחרי צאת הכוכבים (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).
* הסדר של הערב בבית הכנסת הוא:

1. **תפלת ערבית** (עד לפני עלינו לשבח, כדלהלן),
2. **קידוש והתוועדות** (בבית הכנסת או בבית אבל לא בסוכה),
3. **הקפות** (ובסופם עלינו לשבח).

***האושפיון**: לאחרי שישנו ענין האושפיון (החסידים) במשך שבעת ימי הסוכות ולאחרי שנתוסף המעלה ד"בעלים" בשמיני עצרת - הרי זה נעשה באופן ד"לעני כל ישראל" בשמחת תורה⁶⁷.

חסידי מוסיפים: האושפיון של שמחת תורה הוא הרבי. ואכן ראינו בעליל שהיום בשנה שהרבי ה' הכי "בהתגלות" עם החסידים ה' שמח"ת, דהיינו: תפלת ערבית בליל שמח"ת התקיימה לערך בשעה 7. משעה 9 עד לערך 12 (חצות הלילה) היתה התוועדות (לתת לאלה שהלכו לתהלוכה מספיק זמן לחזור להקפות). לערך בשעה 1-12:45 התחילו ההקפות שארכו עד לערך שעה 4. אחרי זה כולם הלכו לאכול סעודת יום טוב וחזרו לשעה 5 שהרבי אז לימד ניון (וחילק משקה לאלה שיוסיפו בלימוד החסידות וכו'). וזה ארך עד לערך שעה 6. ב-10 התחילה תפלת שחרית (עם הקפות) שארכה עד לערך שעה 3. בשעה 3:30 התקיימה תפלת המנחה. לפני השקיעה (לערך בשעה 6) התחילה ההתוועדות שארכה עד אחרי חצות (הרבי אמר כו"כ שיחות, מאמר דא"ח וכו'), ולאחרי זה בירכו ברכת המזון, תפלת ערבית, הבדלה וחלוקת כוס של ברכה שארכה עד לערך 4-5 בבוקר.... בקיצור היינו עם הרבי כמעט 24 שעות!!! [ובנוגע לקביעות כמו שנה זו (ששבת בראשית צמוד לשמחת תורה) – ראה להלן]. אשרי עין ראתה כל אלה!

תפלת ערבית והקפות של ליל שמחת תורה

1. תפילת ערבית מתחילה מ"שיר המעלות וגו'".
2. תפילת העמידה היא של שלש רגלים.
3. קדיש תתקבל.
4. מיד אחרי הקדיש תתקבל האבלים אומרים המשניות וקדיש דרבנן (כדאמרו).
5. **לפני** "עלינו לשבח" עושים הפסקה לקידוש⁶⁸ (סדר הקידוש ראה להלן ב"קידוש וסעודת הלילה"),
6. עורכים התוועדות והקפות (ולאחרי ההקפות אומרים עלינו לשבח (וקדיש יתום)).

הדלקת הנרות של ליל שמחת תורה

- * מדליקים נרות יום טוב אחרי צאת הכוכבים והרבה נוהגות להדליק סמוך לפני הקידוש - בבית.
* **הדלקת הנרות היא באמצעות העברה אך ורק מאש דולקת.**
* מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של יום טוב. 2. שהחיינו.

לפני הקידוש של ליל שמחת תורה

* **לוודא שכל הנשים והבחורות (ובפרט האורחות) הדליקו כבר את הנרות.** אם אין מספיק נרות, לא להסתמך על זה שידליקו אח"כ בבית אלא ילכו אל השכנים לשאול נרות וידליקו לפני הסעודה.

קידוש וסעודת הלילה של ליל שמחת תורה

1. הקידוש והסעודה עורכים בבית (ולא בסוכה).
 2. הסדר של הקידוש הוא: אתקינו, פין (סברי מרגן וברכת בורא פרי הגפן), קידוש (אשר בחר בנו), זמן (שהחיינו).
 3. טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)⁶⁹.
- * בברכת המזון מוסיפים:
- א. יעלה ויבוא. ב. הרחמן של יו"ט.
 - שכח יעלה ויבא:
1. אם עדיין לא אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך...אשר נתן ימים טובים... מקדש ישראל והזמנים" (כמו שכתוב בסידור).
 2. אבל אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב **חוזר** לראש ברכת המזון.

* **קריאת שמע שעל המיטה:**

כתוב בספר השיחות תש"ד ע' 39: ידוע לכל, שבאמירת "שמע ישראל" בקריאת שמע שעל המיטה בשמחת תורה, צריך לקבל על עצמו המסירה והנתינה להרבצת התורה במסירות נפש בגופו, רוחו ונשמתו, וזו צריכה להיות כל מהותו.

⁶⁷ ראה אריכות הביאור בזה בהתוועדות שמחת תורה תשמ"ח (התוועדות ע' 309 ואילך), דלכא' איך אומרים האושפיון החסידיים, הרי ישנם כו"כ צדיקים וכו' עיי"ש בארוכה.

⁶⁸ כך נהגו אצל הרבי.

⁶⁹ ספר המנהגים ע' 68.

יום שמחת תורה – יום ששי ערב שבת (בראשית)

- * סוף זמן קריאת שמע: (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).
- * **ברכת כהנים בשחרית:** לאלה שמביאים את הילדים לברכת כהנים תחת הטלית של אביהם, צריכים לזכור שבשמחת תורה הברכת כהנים היא **בשחרית**⁷⁰, בחזרת הש"ץ לפני הלל. (בבית הכנסת שמתחילים להתפלל בשעה 10:00 אז) בדרך כלל זה כמה דקות לפני השעה 11:00.
- * **עלי' לתורה לילדים:** לסדר שהילדים יהיו הן בברכת כהנים והן – אם אפשרי – בשעת ההקפות ובשעת קריאת התורה (שלאחרי ההקפות) בכדי שיקבלו עלי' לתורה!
- * [כל ההלכות הקשורות לתפילה הן ביחיד והן בצבור הם במסמך בנפרד].
- * **קידוש אחרי שחרית:** האבא עושה קידוש (סדר הקידוש ראה להלן) בבית הכנסת אחרי תפילת שחרית לפני הקפות, ועפ"ז לתאם המשך היום....
- * **הקפות:** אחרי שחרית (וקידוש) עורכים הקפות, ולאחרי זה קריאת התורה (חתן תורה וחתן בראשית) מפטיר, שישו ושמחו, אשרי ומוסף.

ולהמשיך את השמחה למשך כל השנה כולה

סעודת החג של יום שמחת תורה

- * סדר הקידוש ביום: אתקינו, אלה מועדי, בורא פרי הגפן.
- * טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)⁷¹.
- * בברכת המזון מוסיפים:
- א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון – ראה לעיל בסעודת הלילה].
- ב. הרחמן של יו"ט.

במשך היום של יום שמחת תורה

- * **חת"ת:** היום לומדים חת"ת של ששי ושביעי של פרשת וזאת הברכה, ועד שביעי של פרשת בראשית, אבל לא על חשבון של השמחה והריקודים (ח"ו למעט בשמחת היום) אלא בזמן שמפסיק ומבטל בלאו הכי וכו'⁷².
- * **שנים מקרא ואחד תרגום:** אלה הנוהגין להעביר הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום בערב שבת קודש (עכ"פ לפני קריאת התורה דשבת בבוקר) – מעבירים היום הסדרה של בראשית⁷³.

ההכנות לשבת

- * **הכנת המאכלים לשבת:** מי שהניח עירוב תבשילין, מבשל ומכין כל הדברים לשבת בעוד היום גדול, דהיינו שיש מספיק זמן לאכול את הדברים עוד לפני כניסת השבת. ולכן, להתארגן באופן שגם הטשאלנט יהי' מבושל ומוכן זמן מה לפני כניסת השבת. (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).

תפלת המנחה של יום שמחת תורה

- אין אומרים הודו אבל אומרים "פתח אליהו" ו"ידיד נפש"⁷⁴.
- קרבנות, אשרי, ובא לציון, תפלת העמידה של שלש רגלים. עלינו.

מוצאי שמחת תורה – ליל שבת קודש בראשית - לפני השקיעה

- עד תשמ"ח, בקביעות כזו הרבי ה' נהג לערוך התוועדות (שהתחילה לפני השקיעה, ופעמים ספורות גם עשו "פורס מפה ומקדש"). אחרי תשמ"ח (אחרי הסתלקות הרבנית הצדקנית) ה' הסדר כך: התוועדות אחת ביום השבת קודש בצהריים (כמו בכל שבת מברכים) ועוד אחת לפני השקיעה בסיומו של יום הש"ק – "המשך לשמחת תורה" (ראה הפרטים להלן במנחה של שבת בראשית).
- **לפני כניסת השבת – למשמש הכיסים**⁷⁵: היות ובשבת ימשיכו ללבוש בגדי יום טוב, צריך למשמש בכיסים לוודא שהם רקים כי בשבת אסור לטלטל בחוץ (במקום שאין עירוב) וגם אולי יש דברים שהם מוקצה בשבת וכו'.

הדלקת הנרות מוצאי שמחת תורה – ערב שבת בראשית

- הדלקת הנרות היא 18 (23) דקות לפני השקיעה **כמו כל ערב שבת** (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת). [ואם איחרה - אסור לה להדליק אחרי השקיעה!!]
- ההדלקה היא **מאש הדולקת**.
- מברכים רק ברכה אחת: להדליק נר של שבת קודש.
- **אלה שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק הנרות בבית (18) (23) דקות לפני השקיעה** וליהנות מאורן או שילכו לבית המארחים לפני כניסת השבת ולהדליק שם נרות-שבת. ואם עיש להם ספק איפה להדליק – נא לשאול לרב מורה הוראה.

⁷⁰ ספר המנהגים ע' 69.

⁷¹ ספר המנהגים ע' 68.

⁷² התוועדויות תשמ"ו ה"א ע' 453.

⁷³ ראה התוועדויות תשח"י ע' 109.

⁷⁴ לוח כולל חב"ד.

⁷⁵ שו"ע אדה"ז סרנ"ב ס"כ.

קבלת שבת ותפילת ערבית מוצאי שמחת תורה – ליל שבת בראשית

- * מתחילים מ"מזמור לדוד"⁷⁶.
- * האם ב"בואי ושלום" אומרים "ברנה" או "בשמחה" – ראה בהערה⁷⁷.
- * [אלה שמנגנים לכה דודי עם הניגון של "ושמחת", הנה בריקודים שלאחרי זה לא ינגנו עם המילים של "ושמחת", אלא ינגנו אותה המנגינה אבל עם המילים של "ופרצת"⁷⁸]
- * תפלת העמידה היא הרגילה של שבת. לא לשכוח לומר משיב הרוח ומוריד הגשם. [שכח ואמר מוריד הטל אינו חוזר].

קידוש והסעודה

- * **עירוב תבשילין/לחם משנה:** המנהג הוא לצרף את החלה של העירוב תבשילין בתור לחם משנה אבל אין בוצעין ממנה עד למחר⁷⁹.
- * שלום עליכם, כי מלאכיו, אשת חיל, אתקינו – כרגיל.
- * הקידוש הוא של שבת כרגיל.
- * **תבשיל של העירוב תבשילין:** יש האוכלים התבשיל של העירוב תבשילין בסעודת הלילה ויש האוכלים אותו למחרת⁸⁰.

שבת בראשית

- * **סוף זמן קריאת שמע:** (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).
- * **תהילים:** בבוקר לפני התפילה אומרים כל התהילים כבכל שבת מברכים.
- * מברכים החודש – יום השישי ויום השבת קודש.
- * **המולד הוא:** יום שישי אחר הצהריים, שעה 4 ו 5 דקות ו 14 חלקים.
- * **אב הרחמים:** אין אומרים אב הרחמים.
- * **התוועדות של שבת בראשית,** שבת מברכים.
- * **מכירת המצוות:** בשבת בראשית מוכרים ה"מצוות" והגבאי לובש שטריימל ואומר "דבר תורה" וכו'⁸¹.
- * כדאי ללמוד השיחה בלקוטי שיחות חלק א בתחילתו המבאר את הפתגם:
"ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פירט זיך א גאנץ יאר"⁸²!

קידוש והסעודה של שבת בראשית

- * הקידוש הוא כמו בכל שבת קודש.
- * **לחם משנה:** המנהג הוא להניח את החלה של העירוב תבשילין בתור לחם משנה אבל אין בוצעין ממנה ומשאירים אותה לסעודה שלישית⁸³. (יש לקחת בחשבון, שאם יאכלו הסעודה השלישית בהתוועדות שתקיים בבית הכנסת, ואין שם עירוב, שאז אסור להביא את החלה של העירוב תבשילין לסעודה השלישית, יבצעו את החלה של העירוב בסעודה זו).
- * אלה שעדיין לא אכלו התבשיל של עירוב תבשילין – אוכלים אותו בסעודה זו.

מנחה של שבת בראשית

- * מנחה היא כרגיל בכל שבת (קריאת התורה בפרשת נח).
- * אין אומרים צדקתך.

התוועדות "המשך לשמחת תורה"

- הרבי נוהג לערוך התוועדות "המשך לשמח"ת", שמתחילה לפני השקיעה.
- א. הרבי נוטל ידיים (ומורה לגבאי שיכריז שאלה שעדיין לא נטלו ידיים ילכו ליטול ידיים).
- ב. המוציא.
- ג. אומרים לחיים.
- ד. הרבי אומר כמה שיחות (ומאמר), מזכיר אודות **קרבן השנה**⁸⁴ [בשנה זו ישנם שנ"ה יום (355), **פינוס תורה** (המתקיים באיסרו חג ב-770), ובדרך כלל הרבי אמר שיחה מיוחדת בתור השתתפות (ור' יואל ה' חוזר השיחה באסרו חג בשעת ה"כינוס תורה"), **חת"ת**, (ניגון האפ קאזאק⁸⁵), וכו'. בסופה הרבי מברך ברכת המזון, תפלת ערבית, הבדלה, כוס של ברכה שנמשך עד השעות הקטנות של הלילה....

⁷⁶ סידור. לוח כולל חב"ד.

⁷⁷ בלוח כולל חב"ד איתא שאומרים "ברנה". כמה מרבני חב"ד סוברים שמסתבר שאומרים "בשמחה" (ראה השקו"ט ב"התקשרות" גליון תשע"ה וב"לוח השמטות להסידור" לידידי הגרל"י ראסקין ע' לה, ועוד).

⁷⁸ ראה באריכות בהתוועדות שבת בראשית תשל"ד שהיתה כקביעות כזו.

⁷⁹ ראה האריכות בזה בלקו"ש חט"ז ע' 183 ואילך וש"נ.

⁸⁰ ראה האריכות בזה בפסקי תשובות סי' תקכ"ז סט"ז.

⁸¹ ראה ספר השיחות תש"נ ע' 83 הביאור בארוכה. אצל הרבי היו מוכרים "המצוות" בשעת התוועדות.

⁸² לקוטי שיחות חלק א בתחילתו.

⁸³ ראה בארוכה בלקו"ש חט"ז ע' 183 ואילך.

⁸⁴ ספר המנהגים ע' 69.

⁸⁵ ראה בהתוועדויות דשמח"ת תש"ל.

- ה. בשמחת תורה תש"נ⁸⁶ צוה הרבי לנגן הניגונים של רבותינו נשיאנו.
 עפ"ז:
 ו. חסידים נוהגים להתוועד כנ"ל, ונוהגין ליטול ידים, המוציא, אמירת לחיים, **לחזור מאמר דא"ת**, לנגן הניגונים של כל הרביים והרב לוי יצחק, ולאחרונה מוסיפים לנגן גם הניגונים של הרבי (אלה שהרבי לימד במשך השנים), דהיינו: 1. צמאה לך נפשי. 2. והיא שעמדה. 3. דרכך אלוקיננו. 4. אסדר לסעודתא. 5. כי אני עמך (ששרים ביוה"כ). 6. צמאה לך נפשי...עך טי דורין. 7. שאמיל. 8. רחמנא דעני. 9. אתה בחרתנו. 10. אנעים זמירות. 11. סטאוו יא פישו. 12. הוא אלקינו. 13. כי אנו עמך (השני). 14. האדרת והאמונה.
 ז. ולעורר על כל הענינים שהרבי הי' מעורר, כנ"ל.
 ח. הפארבריינגען נמשך בדרך כלל לתוך הלילה, ואחרי זה מברכים ברכת המזון (ואומרים בה "רצה") ומתפללים תפלת ערבית ואח"כ הבדלה על הכוס של ברכת המזון וכו'.

מוצאי שבת בראשית

תפלת ערבית

- א. אומרים משיב הרוח ומוריד הגשם (אמר מוריד הטל אינו חוזר).
 ב. אתה חוננתנו.
 ג. ממשיכים לומר "ותן ברכה" (עוד לערך חודשיים (בקביעות של שנה זו (ה'תשפ"ה), עד אור לל' כסלו)).
 ד. אומרים ויהי נועם ו-ואתה קדוש.

הבדלה

* הבדלה הרגילה עם בשמים ונר ואמירת ויתן לך.

בליובאוויטש מכריזים במוצאי שמחת תורה

(ובשנה זו: במוצאי שבת בראשית)

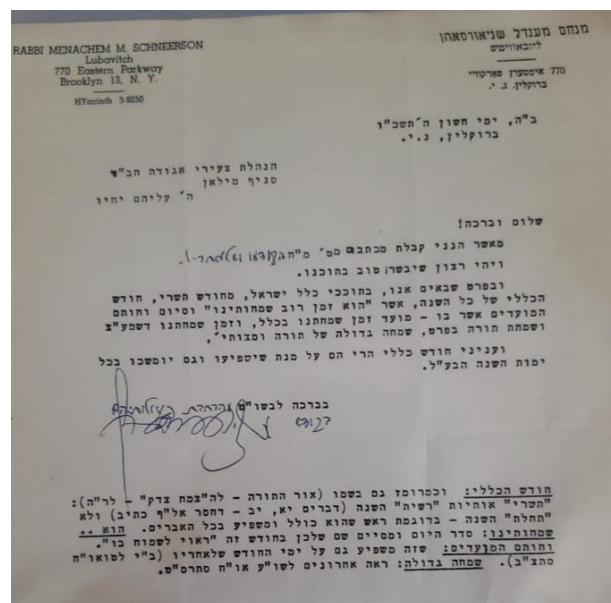
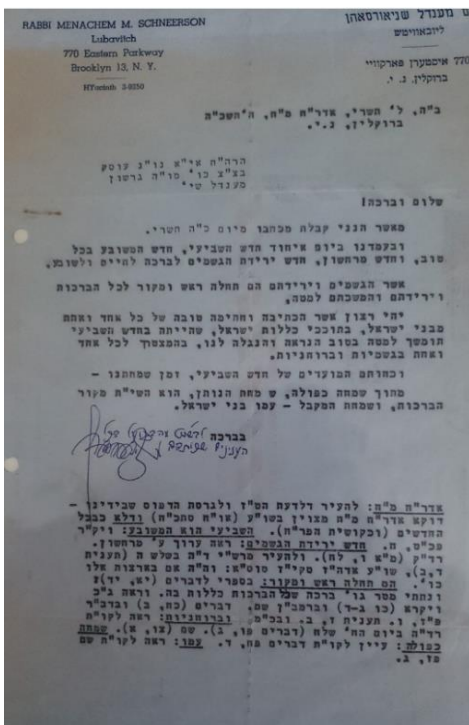
"ויעקב הלך לדרכו"⁸⁷.

כינוס תורה: באסרו חג משתתפים ב"כינוס תורה".
 תחנון: עד ר"ה חשוך לא אומרים תחנון.

בברכה שבשנה זו נזכה לרקוד בביהמ"ק השלישי תומ"י ממ"ש.

הרב לוי יצחק גרליק
 Rabbigarelik@sichos.online

שני מכתבים מהרבי בשייכות לסוף חודש תשרי

⁸⁶ התוועדויות תש"נ ע' 237.

⁸⁷ לקו"ש ח"י ע' 192. וראה גם באוצר מנהגי חב"ד ע' ת.

Zmanim/Times for the for the last days of Sukkos 5785

Based on Chabad.org and *Luach Kolel Chabad*

Times are for the **New York Area ONLY**

Tuesday night *Chol Hamoed/Hosha'ana Rabbah*

Chatzos (Midnight): 12:41 am.

Wednesday – *Hosha'ana Rabbah*

Alos Hashachar: 5:55 am.

Latest *Shema*: 9:55 am.

Chatzos: 12:39 pm.

Candle lighting time (for *Shmini Atzeres*): 5:45 pm.

Tzeis Hakochovim: 6:31 pm.

Thursday *Shmini Atzeres*

Latest *Shema*: 9:56 am.

Mincha Gedolah: 1:07 pm.

Shkia: 6:02 pm.

Second evening (*Simchas Torah*): earliest candle lighting: 6:43 pm.

Friday, Second day of *Yom Tov* (*Simchas Torah*)

Latest *Shema*: 9:56 am.

Mincha Gedolah: 1:07 pm.

Candle lighting time for *Shabbos Bereshis*: 5:42 pm.

Shkiah: 6:00 pm.

Tzeis Hakochovim: 6:29 pm.

Shabbos Bereshis

Latest *Shema*: 9:57 am.

Mincha Gedolah: 1:07 pm.

Shkiya: 5:59 pm.

Shabbos ends: 6:41 pm.